Проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите

(обн., ДВ, бр. 99 от 2005 г.; изм., бр. 30, 51, 53, 59, 105 и 108 от 2006 г., бр. 31, 41, 59 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 102 от 2008 г., бр. 23, 42 и 82 от 2009 г., бр. 15, 18 и 97 от 2010 г., бр. 18 от 2011 г., бр. 38 и 56 от 2012 г., бр. 15, 27 и 30 от 2013 г.)

§ 1. Създава се нова глава трета с чл. 32 и 33:

„Глава трета

ДОГОВОРИ ПРИ ОБЩИ УСЛОВИЯ

Чл. 32. (1) При сключване на договор при общи условия с потребител, общите условия обвързват потребителя само ако са му били представени и той изрично се е съгласил с тях.

(2) Съгласието на потребителя с общите условия се удостоверява с негов подпис, положен върху всяка от страниците на общите условия.

(3) Търговецът е длъжен да предаде на потребителя екземпляр от общите условия, подписан от него или от негов представител.

(4) Търговецът е длъжен да установи изразеното от потребителя съгласие с общите условия (включително с последващи изменения в тяхното съдържание) и получаването им от потребителя при подписване на договора. Включена в индивидуалните договори клауза за съгласие с общите условия и деклариране на получаването им от потребителя не е доказателство за действителното им приемане и получаване на екземпляр от тях от потребителя.

Чл. 33. (1) Търговецът е длъжен да уведоми лично потребителя за предстоящо изменение в общите условия по сключения от него договор.

(2) Потребителят има право да се откаже от сключения договор, без да дължи обезщетение или неустойка и без да посочва причина, ако не е съгласен с предложените от търговеца изменения в общите условия. Това право може да бъде упражнено в едномесечен срок от получаване на съобщението за предстоящо изменение в общите условия чрез изпращане на писмено уведомление до търговеца.

(3) В срока по ал. 2 потребителят има право да изрази несъгласие с предстоящите изменения на общите условия, като

изпрати писмено уведомление до търговеца. В този случай страните по договора са обвързани от общите условия, действащи между тях преди предложеното изменение.

(4) Изменения в общите условия обвързват потребителя по договора, когато:

1. потребителят е надлежно уведомен за предстоящите промени и не е упражнил правата си по ал. 2 и 3;

2. потребителят е подписал екземпляр от изменените общи условия по реда на чл. 32, ал. 2.

(5) Търговецът е длъжен да установи факта на лично уведомяване на потребителя за предстоящо изменение в общите условия.“

§ 2. В чл.148 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Когато в нормативен акт е предвидено държавен орган да одобрява общите условия на договорите с потребители, те се изпращат на Комисията за защита на потребителите за становище за наличието на неравноправни клаузи по смисъла на глава шеста от Закона за защита на потребителите. Държавният орган одобрява общите условия на договорите с потребители само ако Комисията за защита на потребителите одобри предоставените й общи условия и се произнесе, че не съдържат неравноправни клаузи по смисъла на глава шеста от Закона за защита на потребителите.”

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. В Закона за пощенските услуги (обн., ДВ, бр. 64 от 2000 г.; изм., бр. 112 от 2001 г., бр. 45 и 76 от 2002 г., бр. 26 от 2003 г., бр. 19, 88, 99 и 105 от 2005 г., бр. 34, 37, 80 и 86 от 2006 г., бр. 41, 53 и 109 от 2007 г., бр. 109 от 2008 г., бр. 35, 87, 93 и 101 от 2009 г., бр. 102 от 2010 г., бр. 105 от 2011 г. и бр. 38 от 2012 г.) в чл. 21 се правят следните изменения:

1. В ал. 5, 6 и 7 думата „съгласуване” се заменя с „одобряване”.

2. В ал. 9 думата „съгласуваните“ се заменя с „одобрените“.

§ 4. В Закона за електронните съобщения (обн., ДВ, бр. 41 от 2007 г.; изм., бр. 109 от 2007 г., бр. 36, 43 и 69 от 2008 г., бр. 17, 35, 37 и 42 от 2009 г.; бр. 45 от 2009 г. – Решение № 3 на Конституционния съд от 2009 г.; изм., бр. 82, 89 и 93 от 2009 г., бр. 12, 17, 27 и 97 от 2010 г., бр. 105 от 2011 г., бр. 38, 44 и 82 от 2012 г., бр. 15, 27, 28, 52, 66 и 70 от 2013 г.) в чл. 232 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „съгласуване“ се заменя с „одобряване”.
2. В ал. 4 думата „съгласува” се заменя с „одобрява”.
3. В ал. 5 думата „съгласуването” се заменя с „одобряването”.

Вносител:

Мотиви

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на потребителите

Включването на нова глава трета „Договори при общи условия” в Закона за защита на потребителите цели да въведе изрична регламентация на отношенията между потребители и търговци при сключване на договор при общи условия.

Съгласно действащото законодателство уредбата на договорите при общи условия се съдържа в Закона за задълженията и договорите – чл. 16, както и в Търговския закон – чл. 298. Съществуващата уредба е твърде лаконична и не отговаря в достатъчна степен на нуждата от изрична регламентация в отношенията между потребители и търговци при сключване на такъв тип договори. Последните биват използвани все по-често и в много повече сфери на обществените отношения. Това поражда и необходимостта от развиване на тази уредба с оглед по-висока степен на защита на потребителите, както и яснота за търговците в правоотношенията им с потребителите.

Целта на новата глава трета е да преодолее няколко основни проблеми:

- подписването от страна на потребителите на договор при общи условия, в който се съдържа клауза, съгласно която потребителите декларират, че са получили екземпляр от действащите общи условия, както и че са съгласни със съдържанието им, а на практика потребителите не са получили такива и не са се запознали с тях;

- доказване на действителното получаване на общите условия от потребителите, както и установяване на действителното им съдържание към момента на сключване на договора;

- доказване на уведомяването на потребителите от страна на търговците при предстоящо изменение в съдържанието на общите условия;

- определяне на нормативно установен срок, в който потребителите да имат възможност да вземат решение дали да приемат или не предложените от страна на търговците изменения;

- правните възможности за потребителите при предстоящо изменение в общите условия.

Общите условия към договорите представляват част от съдържанието на облигационното правоотношение. Чрез въвеждането на изрично задължение за предоставянето им, както и за подписването на всяка страница от тях от страна на потребителя и търговеца се постига по-лесно установяване действителното съдържание на правоотношението за търговците и за потребителите. В почти всички договори, които се сключват при общи условия, се съдържа клауза, съгласно която потребителите декларират, че са получили екземпляр от тях, както и че са съгласни със съдържанието им. Често се случва това да не е изпълнено, като за потребителите при евентуален правен спор е невъзможно да докажат неполучаването им, след като са подписани индивидуалния договор, в който се съдържа клауза за съгласие с тях.

Когато търговецът поема инициатива за изменение на общите си условия, често съгласно последните търговецът се задължава да обяви измененията в общите условия на сайта си и/или евентуално в негови клонове и представителства, като се дава срок на потребителите само да се откажат от договора. Така на практика потребителите често не могат да упражнят правото си да се откажат от договора поради обстоятелството, че не са уведомени. Така на практика се стига до налагане на потребителя приемането на клаузи, с които той не е имал възможност да се запознае преди изменението на договора, както и едностранна промяна на условията на договора от страна на търговеца, без потребителят да има възможност за адекватна реакция.

Новите текстове дават възможност на потребителите за няколко действия:

- да се откажат от договора, без да дължат обезщетение или неустойки и без да посочват причина;

- да изразят несъгласие с предстоящите изменения чрез изпращане на писмено уведомление до търговците;

- да приемат измененията чрез подписване на екземпляр от изменените общи условия или след надлежно уведомяване от търговеца и изтичане на едномесечен срок, да не са упражнили правото си на отказ или изразяване на несъгласие.

Новите текстове ще доведат до по-голяма възможност за потребителите да контролират и да участват активно в процеса на

промяна на договорните условия, каквито възможности до този момент той нямаше или бяха сведени до минимум. Потребителят ще има право и възможност да избира кое от горепосочените действия да предприеме, така че да защити най-добре своите интереси и ще му се гарантира, че по отношение на него ще действат тези договорни условия, с които той е запознат, приел е и смята за изгодни за себе си, като са отчетени и интересите на другата страна, тъй като ще е сигурно, че договорът се променя само по взаимно съгласие на страните и винаги между страните действат тези клаузи, с които те са изрично съгласни.

Въвеждат се и изрични разпоредби за вменяване в тежест на търговеца на доказване съгласието на потребителите с общите условия, както и последващо изменение в съдържанието им, както и на факта на уведомяване на всеки от потребителите – контрагенти за предстоящото изменение.

С въведените изменения в Закона за защита на потребителите търговците също биха били улеснени при установяване действителното съдържание на правоотношенията им с потребителите, както и за тяхната добросъвестност при сключване и изпълнение на задълженията си при сключен договор при общи условия с потребител.

Вносител :